της Άντας Κονταδοπούλου

πρωταθλητές ΤΩΝ ΠΑΘΩΝ

Με έναν άντρα και μια γυναίκα, αποθέωση της εγκαρτέρησης και της αποδοχής κάθε χτυπήματος της μοίρας, ο Παύλος Μάτεσης ανατινάζει τον πνευματικό μας εφησυχασμό.

Οι Κρητικοί έχουν μια ευχή που λέει: «Θεέ μου, μη μου στείλεις όσα μπορώ ν' αντέξω». Οι ήρωες του Μάτεση, όχι μόνο δεν παραδέχονται την ευχή, αλλά επιδιώκουν λες –ό,τι αυτή απεύχεται προκειμένου ν' αποκτήσουν επί της κεφαλής τους στέφανο– αν όχι οσιομάρτυρα, τουλάχιστον πρωταθλητή των παθών. Παράξενο κι όμως αληθινό.

Ένα αστικό ζευγάρι με τα όλα του, χάνει τα όλα του! Γυρνώντας από μια κοινωνική του υποχρέωση, βρίσκεται μπροστά στο σπίτι του που έχει εξαφανιστεί, διαπιστώνει πως και ο γιος τους έχει γίνει άφαντος, πως οι ίδιοι έχουν χάσει την αναγνωρισιμότητά τους προς τα έξω, αφού οι γείτονες δεν τους αναγνωρίζουν πια. Από εκεί κι έπειτα αρχίζει μια ατελείωτη σειρά απωλειών κι εκπτώσεων στην ανέστια και άπορη ζωή τους, στα πόδια της οποίας ωστόσο πέφτει συχνά-πυκνά ο οβολός της αστικής φιλανθρωπίας. Όμως, παρ' όλα αυτά, πόδια χάνονται σε χαριτωμένους και αναίμακτους ακρωτηριασμούς (οι οποίοι γιορτάζονται μ' ένα βαλσάκι!), μνήμες βασικές χάνονται, λειτουργίες βασικές εκπίπτουν, αιμοδιψή παράσιτα τους ρουφούν το αίμα, αχερόντεια ύδατα φθάνουν ώς εκεί που κάποτε υπήρχε το σπίτι τους, η μορφή της μάνας –ό,τι πιο εμβληματικό– δεν είναι πια αναγνωρίσιμη η μορφή του παιδιού τους επίσης.

Μέσα σ' αυτό το γκροτέσκο περιβάλλον, που εκτός από τον δαιμόνιο σαρκασμό κάνει και ανάλαφρο χιούμορ και μεταφυσικές αναγωγές στην αρχή της ζωής και της βιολογίας, επέρχεται το τέλος του ζεύγους. Το ίδιο αδιάφορο όπως και ο αδιάφορος βίος τους, που τόσο εύστοχα, ευρηματικά και ακαριαία ανατινάζει το τελευταίο έργο του Παύλου Μάτεση. Το δέκατο τρίτο θεατρικό του έργο, που όπως όλα του –πεζά και θεατρικά– αποτελούν μικρές ή μεγαλύτερες βόμβες διασποράς στο σώμα όλων των εγκατεστημένων αξιών του κοινωνικού και πνευματικού μας εφησυχασμού.

Παραδέχομαι πως το συγκεκριμένο έργο του Μάτεση –ίσως περισσότερο από άλλα– περικλείει παγίδες και παγετούς κατά τη σκηνική του πραγμάτωση. Όχι όμως στο βαθμό να παγώσει κάθε σκηνοθετική ιδέα, κάθε άποψη και κάθε έμπνευση, όπως συνέβη με τον σκηνοθέτη της πρώτης του παρουσίασης, τον Νίκο Διαμαντή. Αυτή η παγωμένη διεκπεραίωση κάλυψε τα πάντα στη παράσταση του θεάτρου Σημείο. Τη διδασκαλία των πρωταγωνιστών, την κίνηση, την «κυκλοφορία», το ύφος, τη σκηνογραφία (Γιώργος Πάτσας), τα κοστούμια (Τότα Πρίτσα), καθώς και τη σκηνική τύχη των υπόλοιπων ρόλων, από τους οποίους σώθηκε με τα φτερά του χιούμορ του και τη χάρη του ο Κώστας Βελέτζας και με το σκοτεινό του σχόλιο ο Κωνσταντίνος Κάππας. Όσο για τους πρωταγωνιστές, τον χορό μου φαίνεται έσυρε η Ιωάννα Μακρή, που με τη δραματική απουσία χιούμορ, σαρκασμού και άλλων επιπέδων στο παίξιμό της παρέσυρε και τον σκηνικό της σύζυγο, τον Κώστα Καστανά σε μια μονοσήμαντη ερμηνεία του ρόλου του παρά το χιούμορ του και τις προσπάθειές του ν' ακολουθήσει πιο ενδιαφέροντες δρόμους. Φοβάμαι πως αν δεν είχα διαβάσει το έργο πριν από την παράσταση, δεν θα «νοίκιαζα» ποτέ αυτόν τον «φύλακα άγγελο». ■

